

Rättsligt ställningstagande

angående

ansökningar om visering och uppehållstillstånd för besök med anledning av coronautbrottet (covid-19)

1. Bakgrund och syfte

Världshälsoorganisationen (WHO) har den 11 mars 2020 förklarat att spridningen av coronavirussjukdom (covid-19) är en pandemi. Europeiska rådet har därefter, den 17 mars 2020, gått ut med en rekommendation till medlemsstaterna om tillfälligt inreseförbud på nationell nivå för icke-nödvändiga resor¹. Sveriges regering har den 17 mars 2020 beslutat om en förordning om tillfälligt inreseförbud till Sverige, SFS 2020:127. Syftet med förordningen är att hindra att det virus som orsakar covid-19 förs in i Sverige eller sprids till andra länder.

Utöver det tillfälliga inreseförbudet till Sverige så har ett stort antal länder stängt sina gränser och många flyg- och resebolag har lagt ned alternativt drastiskt minskat antalet resor. Detta får konsekvenser för bland annat de utlänningar som befinner sig i Sverige på tillfälligt besök då de flesta av dem inte har några reella möjligheter att lämna landet under en överskådlig framtid.

¹ COM (2020) 115 final - Communication from the Commission to the European Parliament, the European Council and the Council Covid-19: Temporary Restriction on Non-Essential Travel to the EU.

Syftet med detta rättsliga ställningstagande är att ge vägledning kring ansökningar om uppehållstillstånd för besök. Syftet är även att ge ytterligare anvisningar för prövning av viseringsansökningar som komplement till GD A 34/2020.

2. Rättslig bedömning

De rättsliga bedömningarna och ställningstagandena gäller tillsvidare och bedömningen kan komma att uppdateras med anledning av hur situation utvecklas.

2.1 Viseringar

Som framgår av GDA 034/2020 så är Migrationsverkets bedömning utifrån den rådande situationen och den svenska regeringens beslut att införa ett tillfälligt inreseförbud för att hindra spridningen av viruset som orsakar covid-19 att det för närvarande föreligger ett hot mot folkhälsan enligt artikel 21.3 d) viseringskodexen². Som huvudregel bör därför en ansökan om Schengenvisering därför avslås.

Enligt 3 § förordning om tillfälligt inreseförbud så är vissa utlänningar undantagna förbudet på inresa till Sverige, såsom t.ex. hälso- och sjukvårdspersonal, personer med trängande familjeskäl och personer som har andra humanitära skäl. En ansökan om visering där undantag från inreseförbudet kan bli tillämplig ska prövas på sedvanligt sätt enligt viseringskodex. Utlandsmyndigheten kan, efter avstämning med Migrationsverket, överlämna ansökan till viseringsgruppen på Utlandsavdelning 1 för vidare handläggning och beslut. Frågan om kravet på personlig inställelse kommer att beaktas i varje enskilt ärende.

För de personer som befinner sig i Sverige med visering och inte kan lämna landet, t ex. på grund av inställda flyg, gäller att viseringar kan förlängas i upp till 90 dagar då det bedöms föreligga force majeure enligt artikel 33 viseringskodex. Ansökan hanteras utan avgift.

2.1.1 Nationell visering (D-visering)

Även en ansökan om nationell visering, s.k. D-visering, enligt 3 kap. 4 § utlänningslagen (2005:716) ska som regel avslås. Det bedöms mot bakgrund av den aktuella situationen inte föreligga särskilda skäl.

²Europaparlamentets och Rådets förordning (EG) nr 810/2009 av den 13 juli 2009 ändrad genom Europaparlamentets och rådets förordning (EU) 2019/1155 av den 20 juni 2019 (viseringskodexen).

2.2 Uppehållstillstånd för besök

En utlänning som vistas i Sverige och som vill förlänga sin vistelse på grund av den rådande situationen och svårigheter att ta sig till sitt hemland kan ansöka om uppehållstillstånd för besök enligt 5 kap. 10 § utlänningslagen (2005:716).

Det får i dagsläget anses föreligga vägande skäl för att efter inresa förlänga vistelsetiden i Sverige (5 kap. 19 § utlänningslagen).

Förutsatt att samtliga övriga omständigheter är uppfyllda såsom försörjning och giltig passhandling kan uppehållstillstånd beviljas för tre månader.

Ingiven på utlandsmyndighet

Ansökan om uppehållstillstånd för besök som lämnas in på svensk utlandsmyndighet ska inte beviljas mot bakgrund om regeringens beslut att tillfälligt stänga gränserna.

2.3 Parallella uppehållstillstånd

Uppehållstillstånd för besök kan beviljas även om utlänningen sedan tidigare har en öppen ansökan om uppehållstillstånd på annan grund, t.ex. anknytning. Detta är en sådan undantagssituation som omfattas av avsnitt 4.8 i det rättsliga ställningstagandet angående hanteringen av ansökningar om uppehållstillstånd på flera grunder och ansökningar om uppehållstillstånd som görs av en person som redan har uppehållstillstånd, SR 01/2020.

Har personen ett öppet ärende om uppehållstillstånd hos en domstol, ska frågan om uppehållstillstånd på grund av besök hanteras enligt den ordning som framgår avsnitt 4.3 i SR 01/2020.

2.4 Avvisning/utvisning

För det fall kraven för uppehållstillstånd för besök inte är uppfyllda kan ansökan komma att avslås. Prövning sker i vanlig ordning om det föreligger skäl att inte meddela beslut om avlägsnande.

Detta rättsliga ställningstagande har beslutats av undertecknad rättschef efter föredragning av rättsliga experten . I beredningen har även enhetschef deltagit.

Rättschef